

Rok akademicki: 2020/2021

ID zajęć: 538261

ETAP: Semestr zimowy

Informacje ogólne:

Prowadzący: dr Małgorzata Łysiak

Organizator: Wydział Nauk Społecznych
Instytut Psychologii

Liczba godzin tygodni / semestr: 2 / 30

Jezyk wykładowy: Język polski

Kierunek studiów:

Lokalizacja w planach rocznych: Rok - Semestr

Punkty ECTS:

Forma zaliczenia: Nie sklasyfikowany

Cele przedmiotu:

- C1-zapoznanie z istotnymi zagadnieniami z zakresu podstaw psychologii klinicznej i psychopatologii
- C2-uwrażliwienie na etyczny wymiar klinicznej diagnozy psychologicznej i rozumienia psychopatologii
- C3-praktyczne nabycie umiejętności klinicznej diagnozy psychologicznej (z wykorzystaniem obserwacji, wywiadu klinicznego oraz przesiewowych metod kwestionariuszowych).

Wymagania wstępne:

Wymagania

W1-znajomość zagadnień z wykładu: psychologia kliniczna i psychopatologia

W2-znajomość zagadnień z przedmiotu: psychologia ogólna

Efekty kształcenia dla przedmiotu:

WIEDZA

- K_W01 ma uporządkowaną i pogłębioną wiedzę na temat przedmiotu, metodologii i celów psychologii klinicznej i psychopatologii; zna i rozumie terminologię używaną na gruncie psychologii klinicznej i psychopatologii;
- K_W03 posiada wiedzę o powiązaniach psychologii klinicznej z innymi obszarami zdrowia psychicznego (psychiatrią, neuropsychologią); zna podstawowe zagadnienia z zakresu terminologii psychiatrycznej oraz neuropsychologicznej, służące diagnozie klinicznej;
- K_W04 rozumie specyfikę, istotę i cele procesu diagnozy klinicznej, posiada wiedzę na temat specyfiki prowadzenia badań klinicznych w psychologii
- K_W13 ma uporządkowaną wiedzę na temat różnego rodzaju zaburzeń funkcjonowania jednostki w stresie, chorobie, zaburzeniach osobowości (procesy poznawcze, emocje, zachowanie) oraz wiedzę na temat metod ich diagnozowania;
- K_W15 zna i rozumie zasady etyki zawodowej psychologa klinicznego w zakresie prowadzenia postępowania diagnostycznego; rozumie znaczenie diagnozy klinicznej i wie, że jej efekty będą rzutowały na przyszłość w postaci interwencji lub decyzji, która niesie zmiany dla osoby lub grupy;

UMIĘJĘTNOŚCI

- K_U01 potrafi wykorzystać wiedzę teoretyczną z zakresu psychologii klinicznej i psychopatologii oraz powiązanych z nią dyscyplin do analizowania i interpretowania ludzkich zachowań;
- K_U05 potrafi zaplanować oraz przeprowadzić proces diagnostyczny dotyczący różnych sfer funkcjonowania człowieka, potrafi interpretować uzyskane wyniki i integrować dane pochodzące z poznanych metod badawczych oraz wskazać kierunki dalszych działań psychologicznych uwzględniające indywidualne (środowiskowe) potrzeby oraz zasoby jednostki (grupy społecznej)
- K_U08 potrafi przeprowadzić badanie za pomocą wywiadu klinicznego oraz obserwacji, a także kompetentnie posługiwać się poznanymi testami
- K_U09 na podstawie obserwacji i wywiadu klinicznego posiada umiejętność formułowania problemu badawczego, potrafi wyjaśnić przyczynowo-skutkowo etiologię psychopatologii oraz dobrać adekwatne (dotychczas poznane) narzędzia badawcze służące procesowi diagnozy klinicznej;
- K_U11 przestrzega zasad dotyczących zachowania tajemnicy zawodowej, poufności i prywatności, potrafi stosować je w praktyce.

KOMPETENCJE SPOŁECZNE (POSTAWY)

- K_K05 przyjmuje postawę szacunku wobec osób o różnych potrzebach w zakresie różnych form pomocy psychologicznej; okazuje zrozumienie dla sytuacji ludzi z różnymi problemami i trudnościami

Opis zajęć: Psychologia kliniczna i psychopatologia dorosłych (ćwiczenia)

K_K06 ma świadomość specyfiki relacji interpersonalnej w sytuacji pomocy psychologicznej. Wykazuje troskę o prawidłowy przebieg diagnozy i interwencji psychologicznej, tak by nie przyniosła jakiegokolwiek szkody badanym osobom. Jest otwarty na pomoc ekspertów i superwizorów.
K_K09 ma świadomość znaczenia dbałości o zdrowie psychiczne i fizyczne, identyfikuje indywidualne, społeczne i środowiskowe zagrożenia dla zdrowia psychicznego i somatycznego.

Metody dydaktyczne:

Analiza studiów przypadków, dyskusja, odgrywanie scenek, obserwacje, badanie diagnostyczne z wykorzystaniem wywiadu klinicznego, praca w grupach, filmy dydaktyczne.

Kryteria oceny i sposoby weryfikacji zakładanych efektów kształcenia:

Niedostateczna

W – nie zna pojęć i specyfiki zaburzeń z zakresu psychologii klinicznej i psychopatologii oraz powiązanych z nimi dziedzin zdrowia psychicznego

W – nie potrafi odróżnić poszczególnych rodzajów metod diagnostycznych

U – nie potrafi zebrać wywiadu klinicznego, pomija dane dostępne podczas obserwacji

U – w procesie diagnozy klinicznej nie potrafi określić zasadniczego problemu pacjenta, rozpoznać symptomów zaburzeń, zależności

przyczynowo-skutkowych oraz dobrać odpowiednio weryfikujących metod diagnostycznych

K – nie potrafi rozpoznać kluczowych problemów etycznych związanych z diagnozą kliniczną

K – nie potrafi krytycznie odnieść się do stawianej przez siebie hipotezy diagnostycznej

Dostateczna

W – zna niektóre pojęcia i specyfikę niektórych zaburzeń z zakresu psychologii klinicznej i psychopatologii oraz powiązanych z nimi dziedzin zdrowia psychicznego

W – potrafi wymienić i omówić niektóre rodzaje metod diagnostycznych

U – zna kilka ogólnych zasad prowadzenia wywiadu klinicznego, zauważa niektóre spośród danych dostępnych podczas obserwacji

U – w procesie diagnozy klinicznej na poziomie bardzo ogólnym określa zasadniczy problem pacjenta, rozpoznaje niektóre spośród symptomów zaburzeń i zależności przyczynowo-skutkowych oraz częściowo trafnie dobiera niektóre z weryfikujących metod diagnostycznych

K – potrafi rozpoznać i wyjaśnić niektóre z kluczowych problemów etycznych związanych z diagnozą kliniczną

K – potrafi postawić hipotezę diagnostyczną alternatywną w stosunku do pierwotnej

Dobra

W – potrafi wymienić i omówić specyfikę większości omawianych zaburzeń z zakresu psychologii klinicznej i psychopatologii oraz powiązanych z nimi dziedzin zdrowia psychicznego

W – potrafi wymienić i omówić większość rodzajów metod diagnostycznych prezentowanych na zajęciach

U – zna większość omawianych zasad prowadzenia wywiadu klinicznego, zauważa większość spośród danych dostępnych podczas obserwacji

U – w procesie diagnozy klinicznej na ogół trafnie określa zasadniczy problem pacjenta, rozpoznaje większość spośród symptomów zaburzeń i zależności przyczynowo-skutkowych oraz trafnie dobiera większość z weryfikujących metod diagnostycznych

K – potrafi rozpoznać i wyjaśnić większość omawianych problemów etycznych związanych z diagnozą kliniczną

K – potrafi postawić kilka możliwych hipotez diagnostycznych danego problemu

Bardzo dobra

W – potrafi wymienić i omówić specyfikę wszystkich omawianych zaburzeń z zakresu psychologii klinicznej i psychopatologii oraz powiązanych z nimi dziedzin zdrowia psychicznego

W – potrafi wymienić i omówić wszystkie prezentowane na zajęciach metody diagnostyczne

U – potrafi wymienić i omówić wszystkie omawiane na zajęciach zasady prowadzenia wywiadu klinicznego, zauważa wszystkie spośród danych dostępnych podczas obserwacji

U – w procesie diagnozy klinicznej na bardzo trafnie określa zasadniczy problem pacjenta, rozpoznaje wszystkie spośród symptomów zaburzeń i zależności przyczynowo-skutkowych oraz trafnie dobiera wszystkie z weryfikujących metod diagnostycznych

K – potrafi rozpoznać i wyjaśnić wszystkie omawiane problemy etyczne związane z diagnozą kliniczną

K – potrafi postawić kilka możliwych hipotez diagnostycznych danego problemu oraz wskazać na sposoby ich weryfikacji

Treści programowe przedmiotu:

1. Przedmiot i zadania psychologii klinicznej. Określenie normy i patologii. Podstawowe systemy klasyfikacyjne: DSM i ICD
2. Kliniczny kontekst procesów poznawczych, emocji i zachowań. Wprowadzenie podstawowych pojęć z zakresu psychiatrii i neuropsychologii, niezbędnych do zebrania wywiadu klinicznego i diagnozy.
3. Kliniczny wymiar swobodnych technik diagnostycznych – obserwacji i wywiadu.
4. Zaburzenia afektywne: depresja, samobójstwa, CHAD, dystymia
5. Zaburzenia nerwicowe: lęk uogólniony, fobie,
6. Zaburzenia obsesyjno-kompulsyjne
7. Zaburzenia nerwicowe: PTSD, zaburzenia dysocjacyjne
8. Zaburzenia osobowości
9. Opracowanie i dyskusja wybranych przypadków klinicznych.

Literatura:

Literatura podstawowa i uzupełniająca:

1. Borkowska, A. (2002). Dysfunkcje neuropsychologiczne w chorobach otępiennych. *Psychiatria w Praktyce Ogólnolekarskiej*, 2(2), 89-92.
2. Cierpiałkowska, L. (2016). *Psychopatologia*. Warszawa: PWN.
3. Janowski, K. (2006). Wybrane problemy diagnostyki psychologicznej przy podejrzeniu zespołu otępiennego (s. 145-160). W: S. Steuden, M. Marczuk (red.), *Starzenie się a satysfakcja z życia*. Lublin: Wydawnictwo KUL.
4. Stemplewska-Żakowicz, K. (2009). Diagnostyka psychologiczna. Diagnostowanie jako kompetencja profesjonalna. Gdańsk: GWP.
5. Szepletowska, E.M. (2000). Badanie neuropsychologiczne. Procedura i ocena. Lublin: Wydawnictwo UMCS.
6. Talarowska, M., Florkowski, A., Galecki, P., Wysokiński, A., Zboralski, K. (2009). Funkcje poznawcze w depresji. *Psychiatria Polska*, XLIII(1), 31-40.
7. Walsh, K. (2000). *Neuropsychologia kliniczna*. Warszawa: Wydawnictwo Naukowe PWN.
8. Jarema, M. (2016). *Psychiatria*. PZWL
9. Butcher, J.N., Hooley J.M., Mineka, S. (2017). *Psychologia zaburzeń*. GWP
10. Morrison, J. *DSM-V bez tajemnic*. Wyd. UJ, Kraków